

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svetlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj V.

V sredo 17. listopada 1847.

List 46.

Grôbni napisi.

Grôbe na vernih duš dan obiskovaje sim zadel na marsikteri grôb, kjer so verliga možá ali časti vredno ženo pokopali; — ginjeniga serca sim si solzo iz oči obrisal in grôbni napis prebravši gomilo zapustil. Iz pokopališa domú gredé in premišljevaje nečimernost svetá, so se mi izcimili v glavi naslednji grôbni napisi, ki — čeravno smešni — bi za marsikteriga vunder utegnili resnični biti.

Lenuhu.

V pokoju tukej spi;
Tud živ ni delal prekucij.

Lašnjivcu.

Tuje! verjém', kar govorim;
„Tukej v grobu vés ležim.“

Bahaču.

Kdo spi tukej, s čim je ongavil?
Préd boš vóhal, kakor bral.

Rogovilarju.

Bukve piše, dolg natveza;
Pa v poslednjim le — je peza.

Goljufu.

Škoda! škoda! — Smók leží pri letim vogli;
Škoda! — ne: „leží“ — „visí“ bi reči mógli.

Sebigrabiču.

Rumenjake in križake
Skupej grabil, k sebi vabil:
Kúp nikdár dost vèlik ni;
Kúp zdaj reveža tiši.

Mojstru-skazu.

Per teb' je mnoga spodletéla;
Smert te vender je zadéla.

Pravdar-skazu.

Speljal mnoge s' na rešeto;
Smert stopila t' je na peto.

Podkupovavcu.

Z mošnjó povsod si splazil se, Márcína!
Al nisi tud za smert imel cekína?

Korist vèrbe pri kmetijstvu.

Vèrba skorej povsod rada raste, poleg potokov in rek, kakor tudi na verhu planin, in je že zató veliko vredna, kér se brez vse postrežbe in vsiga obdelovanja dobro obnaša, in kmetovavcam

marsikak dobiček prinese. Kér se nam pa pozdeva, de kmetovavci vèrb po njih vrednosti ne obrajtajo, jim hočemo koristne lastnosti vèrb na dalje razložiti.

1. Vèrbe nam dajo derv za kurjavo; akoravno njih les za kurjavo nima posebne vrednosti, vender v tacih krajih, kjer jim družih derv primanjkuje, veliko pomagati zamore. Kér vèrba povsod in neizrečeno hitro raste, si lahko tam, kjer jo pogostama sadé, marsikter goldinar za kurjavo prihranijo, kteriga bi sicer mogli za derva dati. Kjer je cena derv poskočila, prinese oral zemlje, ki je z verbami zasajen, več dobička, kakor oral visociga gojzda, zató kér zavoljo nagle rasti čez léto veliko več derv donese, kot drugo gojzno drevje. Ni tedej práv ne, de kmetovavci ali pa cele soséske prostorne močirne kraje, bregóve in prode poleg potokov in peskaste kraje bolj pridno z vèrbami ne obsadé.

2. Vèrbe dajo dobro protje, s kterim se verti in polje gradé. Zasadijo se v ta namen po redu vèrbove véje v zemljo. Kader se pa dobro obrastejo in velike postanejo, se oklestijo, v butare povežejo in za kurjavo porabijo. Kdor hoče vèrb plot imeti, naj vzame za to delo močnih véj tacih vèrb, ki niso bile kake 4 ali 5 lét porezane; naj jih posadi v močirni zemlji po čevlji globoko, v pešeni zemlji pa še kake 3 palce globokeje; ravno toliko pa naj iz zemlje molíjo. Boljši jih je v jeseni kot spomladi saditi. Iz tacih količev postanejo kmalo močne drevesa, ktere se dajo za razne reči porabiti. Stara skušnja je, de, če mlado vèrbo izruješ in jo z gornjim koncam zopet v zemljo pokoplješ, kmalo rasti začne; korenine se spreobernejo v véje, véje pa v korenine.

3. Vèrbe so dobra bramba zoper povodnji, in de se zemlja ne vdira. Tam, kjer povodnji pógostama nastopajo, se vèrbe zoperstavljajo s svojimi véjami sili valov; s koreninami pa varjejo, de se bregóvi ne podirajo in polja ne potopujejo. Lahko bi se polje dostikrat povodinj obvarovalo, če bi se le poleg bregov več verst vèrb zasadilo, med nje pa odrezane véje v butare ali fašine položile, ktere se sčasama také zarastejo, de